

veveya●

KITAP

Gerçeğin Gölgesinde Öldürülmüş Bir Yazar / Gaye Keskin

Beauvoir'ın Otobiyografik Romanı: *Ayrılmaz İkili* / Semrin Şahin

Çocukluk ve Olgunluk Arasındaki Salıncakta / Kahraman Çayırılı

Turhan Yıldırım'la Söyleşi / Hatice Günday Şahman

Öykü Gazetesi

Aylık Öykü Gazetesi
1. Yıl 2. Sayı
Kasım 2023

Geceye Çıkış Kâmil Erdem

Eğri büğrü,
zaman zaman hırçın, umutsuz, hastalıklı
bir ses çıkaran, yukarıdaki maden ocağı-
tabanında yeşilden siyaha dönmüş çakıllar yüzünden
yüzü kararmış
yaşlı çay,
bunca zaman sonra bu akşam üstü gelip kayısında
oturduğum.
kayısındaki rengi atmış, tarazlanmış, öylece unutul-
muş banka oturup, onda bir şeyler aradığım, eskiden
sevdiğimle daldığımız, dudurdur, depderin yerleri olan ve
artık sanki çaylıkla ilgili kalmamış hasta çay.
kasabının böğründen isteksizce akıp gidiyordu.
Duracağ devrimin yüzünden yüzeyinde küçük ba-
loncuklar pörtüyordu.
Kenarlarındaki sazların ve öteki dayanıklı yaban ot-
larının/çalıların dipleri kararmıştı.
İşte oturmuş, bu çaya, bu şaşmayı unuttuğüm ilkenin
yaşlı çayına,
küçük, seliği kaybolmuş tozlu küçük dükkânları bir
bir kapanmakta olan kasabının yas tutan yaşlı çayına
bakıyordum.
İnsanlara, hattâ doğaya duyduğum karşılıksız bir aşkı,
bilinmeyen zamanların ötesinden sürüklemiş ve artık
tükenmiş duran yorgun çaya,
çok da iyi görmeyen gözlerle, dalıp gitmişken,
ya sen diye soluk bir soru duydum belli belirsiz ka-
barçkların, küçük gaz balonlarının arasından, kıslmış
bir sesle.
Yüzü silinmiş, hayat hakkında söylebilecek her

şeyi söylemiş birinin sesini.

Ben, diye yanıtladım, son seçimlerde belediye meclis
üyeleri oldum, şu senin yanından kaleye doğru giden yola
parke döşenmesi için oy kullandım, Gülnaz anlaşılmaz
duaların edildiği bir törenle güzelce çekip gitti bu dün-
yadan, onu unuttum, koyunlar eğilip su içerdi sen-
den, onları da unuttum, birkaç protesto yürüyüşün-
de sadece çay yedim, gözaltına alınmadım, etkin bir
kışesine konulmuş pürüskere desenli lekele örtüsü olan
masada kahvaltı ettim, eskiden çok dolanırlar, türkü
şeylerlerdi, ne zamandır oturuyordum burada, hiç kara-
tavuk geçmedi, bunu not ettim, güneş çoğu kez zama-
nında doğmayı unuttu, bunu da not ettim, sonra bir gün
birine demiştim ki hayat dikenli bir çalılıkta yürüyüş
yapmak, bunu ve daha bir sürü sözümü unutmamak
için yazdım, hem o vakit kalemin bana küstüğünden ha-
berin yoktu ve sen sanıyordun ki sevinç saçarak çevrene
boyuna akıp gideceksin ve her şey öyle kalacak, oysa
şafak vakti evlere yapılan baskınlar inatla yürütülüyordu,
kimse sevgiyle konuşacak bir şey bulamıyordu, bu-
nun korkunçluğunu ve yıkıcılığını anlıyor musun, sev-
menin ve söyleyememenin, susmanın, aynı zamanda
bağırmanın, ah, ne çok politikacı bağırır bir bilsen, kale
yolu parke döşendi sonunda, dibindeki akladınları de
kestiler, küstü kale, selam vermedi o zamandan bu ya-
na.

Zaten sende selam alacak verecek mecal de kalma-
mış dedi yine o anlaşılır anlaşılmaz fısıltısıyla. Burnu-
ma pis kokusu da geldi. Öyle perişan görünüyorsun.
Bunu o mu bana söyledi, anlayamadım.

Bir sivrisinek bulutu geçti, tam da ömrümü hep da-
ha mutlu zamanların geleceğine adadığımı söyleyeceğim
esnada. Bunda, yani sivrisinek bulutunun geçişinde bir
hikmet aradım ve söylemekten vazgeçtim sana umutla-
rım, bunun yerine bu kasabının hiç istasyon görme-
mişliğini söylüyordum şimdi. Kasabaların jandarma eş-
liğinde tren yolculuğu yapmadığını. Etkineğin karne ile
verildiği günleri unuttuğumu. Ama sorsan söyleyecekler-
dir sana, televizyonlarda görmüşlerdir, yakında petrol
fişkraktır ordan burdan. Bu yüzden kaleye giden yolu
parke döşettik. Ağaçları da kestiler. Her yer yansın ya-
zın, terlesin turistler.

Anımsa lütfen, bana gamsızlığı öğretmişim sana,
bir akşam üstü, çocukluktan yeni çıkmış birini vurmuş-
lardı ve sen her zamanki gibi çağlıydın, çağıldama
dönemindeydin ve ben senin ne dediğini anlayamayacak
çağlıydım, maden açılmamıştı ama betonier geçiyor-
du bir sokaktan, acım çok fazla geliyordu bana, İstan-
bul çok uzak geliyordu, daha kimseye yeşil kart verme-
mişlerdi, pırpırım, pürçüklü, kartol, şalgam tarlaları
vardı etrafında, traktör sesi bile vardı.

Çerçiler gelirdi arada.
Kalaycı Mahir amca lehim de yapardı.
Lavaş fırından eve gelinceye kadar yarım lavaş bi-
tirirdik.

O kocaman yarık oluşmamıştı aramızda, ben senin
bir parçan, acemi, dolayısıyla iymser bir parçandım he-
nüz. Mülkiyim yoktu ya da gençliğimdi mülkiyim sadece
ve ihlal edilmesine izin vermem diyordum sana.

Gülnaz'la kırında oturup türküler söyledikimizi
anımsıyorsun umarım.

l>

BU SAYIDA ÖYKÜLERİYLE

Kâmil Erdem, Serhat Tokmak, Ahmet Karadağ, Berfin Yıldız, Anıl Çetinel Örselli, Bahar Uysal Karakuş,
Dawid Aram, Serap Karakuş Besi, Yıldız Çakar, Mehmet Cebe, Büşra Altuntaş, Mustafa Orman

Öykü Gazetesi'nin ikinci sayısı yayında!

2016'dan beri gerçekleri yazmadığını alenen söyleyen tek yayın organı olan *Öykü Gazetesi*'nin ikinci sayısı yayında.

Yeni dönemde veveya.net'in yayıncılığını üstlendiği *Öykü Gazetesi*, PDF formatta ücretsiz indirilebilecek ve/veya web tarayıcısı üzerinden okunabilecek.

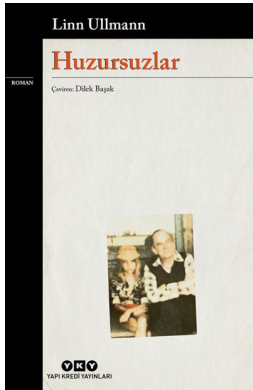
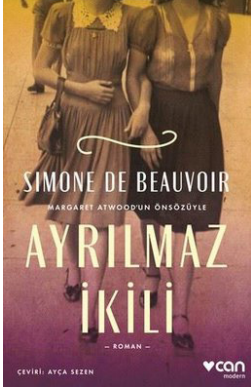
Öykü Gazetesi'nin ikinci sayısında; Kâmil Erdem, Serhat Tokmak, Ahmet Karadağ, Berfin Yıldız, Anıl Çetinel Örselli, Bahar Uysal Karakuş, Dawid Aram, Serap Karakuş Besi, Yıldız Çakar, Mehmet Cebe, Büşra Altuntaş, Mustafa Orman öyküleri var.

veveyaoykugazetesi@gmail.com

www.veveya.net

veveya● KITAP

İki haftalık kitap yayını
05 Kasım 2023, Sayı: 6

Beauvoir'ın Otobiyografik Romanı
Semrin Şahin
(Simone De Beauvoir
Ayrılmaz İkili)
Sayfa 4

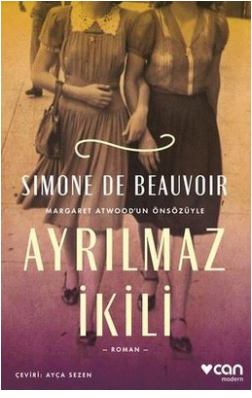
Gerçeğin Gölgesinde
Öldürülmüş Bir Yazar
Gaye Keskin
(Gökçer Tahincioğlu
Sabahattin Ali'yi Ben Öldürdüm)
Sayfa 6

Modern Soslu Postmodern Makarna
üzerine Turhan Yıldıırım'la Söyleşi
Hatice Günday Şahman
Sayfa 8

Çocukluk ve Olgunluk
Arasındaki Salıncakta
Kahraman Çayırılı
(Huzursuzlar
Linn Ullmann)
Sayfa 13

İLETİŞİM
veveyanet@gmail.com

VEVEYA.NET
twitter.com/veveyanet
instagram.com/veveyanet

Ayrılmaz İkili
Simone De Beauvoir
Çevirmen: Ayça Sezen
Can Yayınları
Roman / 128 sayfa

veveya
KİTAP /4

Semrin
Şahin

Beauvoir'ın Otobiyografik Romanı: *Ayrılmaz İkili*

Simone de Beauvoir'ın daha önce gün ışığına çıkmamış olan romanı *Ayrılmaz İkili* Ayça Sezen çevirisi ve Can Yayınları etiketiyle geçtiğimiz ay yayımlandı. Üstelik önsözünü Margaret Atwood yazmış. Beauvoir, çocukluğundan izler taşıyan bu romanı, *İkinci Cinsiyet*'ten tam beş yıl sonra yazar. 1954 yılında Beauvoir, romanını ne yazık ki Sartre'a okutur. Sartre eseri günün şartlarına göre değerlendirip fabrikaların, iş-

çilerin ve devrimin ön planda olduğu bir dönemde bu kitabın önemsiz olduğunu belirtir. Beauvoir anılarında bu romanı için, "Manevi bir ihtiyaç değildi ve okurun ilgisini çekememiş gibi görünüyordu," diye yazar. Yayımlamaktan vazgeçtiği kitabı rafa kaldırır ve roman unutulur, ta ki manevi kızı Sylvie Le Bon de Beauvoir tarafından gün yüzüne çıkarılana kadar.

Beauvoir; romanda çocukluğunu,

ergenlik bunalımlarını geçirdiği, gençliğin ilk adımlarını birlikte attığı arkadaşı Zaza'yı yani Élisabeth Lacoïn'ı, romandaki adıyla Andrée'yi anlatır bize. Onunla Katolik okulunda ilk karşılaşmalarıyla başlayan roman. Sınıfın birincisi olduğunu öğrendiği Sylvie'dan ders notlarını ister Andrée. Yaşının aslında dokuz olduğunu, küçük görünmesinin nedeninin ise kamp ateşinde tutuşan eteğinin uyluğuna kadar

vücudunu yakması olduğunu belirtir. Bu yaşanan trajedi ilgisini çeker Sylvie'nin ve "Diri diri yanmış birini hiç görmemiştim," der romanda. Kızın fiziksel özelliklerinin yanında rahat ve kendine güvenen tavrı da Sylvie'nin dikkatini çekmiştir. Hiçbir iyi aile kızı okuldan eve tek başına dönmüyordur. O andan itibaren birbirlerine tutkuyla bağlanacak ve Andrée'nin ölümüne kadar sürecek bir dostluğun ilk adımı atmış olacaklarından haberleri yoktur elbette. Birbirlerini ilk görüşte anlamış ve sınırsız bir dostluğu inşa etmeyi başarmış iki kızın hikâyesinin çok ötesinde bir roman olduğunu belirtmeden geçemeyeceğim.

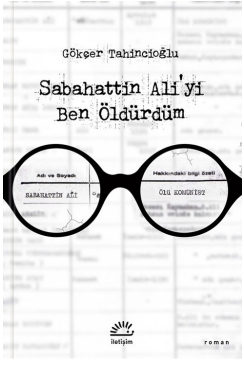
İki kız üniversiteye Sorbonne'a da birlikte giderler. Sylvie felsefe, Andrée de edebiyat eğitimine başlar. Sylvie aynı sınıfta olduğu Pascal adında bir öğrenciyle iyi anlaşmaya

başlar. Pascal, gerçek hayatta Beauvoir'ın o dönemdeki yakın arkadaşı filozof Maurice Merleau-Ponty'dir (1905-1961). Pascal'la Andrée'yi tanıştıran Sylvie bir aşkın başlama-sına da ön ayak olur. Ama bu aşk hazin bir öyküyü içinde barındırır. Roman, Andrée, Pascal ve Sylvia üçgeninde, Andrée'nin savaş sonrası dönemde ailesinin kadınlığı üstüne kurmaya çalıştığı baskıya karşılık direnişine odaklanır. Andrée'nin ailesi, Pascal'la ilişkisini onaylamaz. Annesi okulu yarım bıraktırap onu İngiltere'ye göndermekle tehdit eder. Bu esnada baş ağrıları artan Andrée baskılara dayanamaz ve yatağa düşer.

Andrée ölmeden önce ateşle savyklarken, "Pascal'ı, Sylvie'yi, kemanımı istiyorum, bir de şampanya," der. Sylvie onu ne yazık ki ancak öldükten sonra kilisede görecektir.

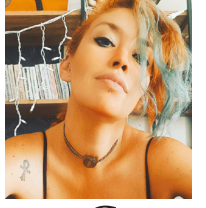
Ayrılmaz İkili romanı aslında Simone de Beauvoir'ın kadınların yaşadığı baskıyı ve kadın özgürlüğünü sorguladığı bir romandır. Roman boyunca burjuva ortamını, bu ortamın boğucu konformizmini, kadınların üstünde kurulan baskıyı gözler önüne serer. Dindarlığın bir genç kızı nasıl soldurduğunu, ahlaki baskının yansımasını bize kitabın sonunda ironik olarak resmeder. "Andrée'yi boğarak öldürenin bu beyazlık olduğunu gizliden gizliye, için için anladım. Trene binmeden önce o el değmemiş çiçeklerin üzerine üç kırmızı gül bıraktım."

Ben de üç kırmızı gülün altını çizip kitabı mutlaka okumanızı tavsiye ediyorum.

Sabahattin Ali'yi Ben Öldürdüm
Gökçer Tahincioğlu
İletişim Yayınları
Roman / 270 sayfa

veveya
KİTAP /6

Gaye
Keskin

Gerçeğin Gölgesinde Öldürülmüş Bir Yazar

Gökçer Tahincioğlu'nun üçüncü romanı *Sabahattin Ali'yi Ben Öldürdüm*, Eylül 2023'te İletişim Yayınları etiketiyle yayımlandı. Yunus Nadi Roman ödülü sahibi yazarın, üçlemenin son kitabı diye adlandırdığı *Sabahattin Ali'yi Ben Öldürdüm*, hibrit roman olma özelliği; kurgu ve gerçeğin kaotik birleşimiyle bizi unutulmaz bir yolculuğa çıkarıyor.

Kitabın en başında Javier Cercas'ın "Hakikat öldürür, kurmaca kurtarır," cümlesini referans veren yazar; hakikat içinde, kendi kurmaca karakterlerine bir de Sabahattin Ali'nin unutulmaz karakterlerini eşlik ettiriyor. Üstelik bunu post-modern düşüncelere patetik biçimde düşmemize izin vermeden, kurgu ve gerçeğin arasındaki sınırları keskinleştirerek, biçimsel olana belirginleştirerek yapıyor.

Birinci Kitap MAYIS

Gökçer Tahincioğlu, kitabın içinde nelerle karşılaşacağımızı anlatan bir not bölümünden hemen sonra kitabın ilk bölümü olan Birinci Kitap- MAYIS'ta düğümleri yavaş yavaş atıyor ve anlatıcının dünyasını bize aralıyor. Kendisine ev arkadaşı olan hamam böceği, ablasının faileri meçhul cinayeti, ayrıldığı sevgilisinin gittikçe büyüyen boşluğuyla bizi karşılayan anlatıcı, Sabahattin Ali cinayetinin halka çok önceden sunulan yanlarını da bu bölümde bizimle paylaşıyor. Mayıs aynı zamanda, Sabahattin Ali'nin roman ve öykü kahramanlarının da anlatıcıya eşlik ettiği bölüm olarak karşımıza çıkıyor. Bir orman yolunda anlatıcıyla yürüyen Satılmış, Sabahattin Ali'nin "Çaydanlık" öyküsünden çıkıp geliyor.

Selam öyküsündeki Peşkir Yusuf, bir tren yolculuğunda anlatıcının yanına oturup "Doğana hiç sormazlar beyim doğmak ister misin diye, hiç sormazlar... Keşke sorsaydı bana Sabahattin Ali... Bakalım ben doğmak istiyor muydum?" diye soruyor. Sabahattin Ali'nin İçimizdeki Şeytan romanının kahramanları Macide, Bedri ve Ömer ise, yazarın katili Ali Ertekin'in komşu mahallesinde anlatıcının yoluna çıkıyor. Macide, anlatıcının Ali Ertekin hakkındaki sorusuna verdiği yanıtı şu son cümleyle tamamlıyor: "Huzur içinde yaşadı ve çiçeklere bakarak öldü."

Yazarın gerçek kişilerin isimlerine ve Sabahattin Ali'nin karakter adlarına yer verdiği romanda başka bir kurgusal örtü ortaya koyuluyor: Anlatıcı, anlatıcının ablası ve sevgilisi isimsiz karakterler olarak bize aktarılıyor. Öznel bir bakış açısıyla Tahincioğlu, bu noktada kurgunun çizgilerini silikleştirerek Sabahattin Ali'ye dair tüm detayları daha belirgin hâle getiriyor.

Kitap boyunca isimsiz anlatıcı, eş zamanlı olarak iki cinayeti araştırıyor. Biri 29 Mart 1948 yılında ölüm yolculuğuna çıkan Sabahattin Ali, diğeri ise anlatıcının ablası. İki cinayet arasında benzer noktalara da rastlamak mümkün. Sabahattin Ali ve anlatıcının ablası, çıktıkları yolculuk esnasında öldürülüyorlar. İkisinin de eşyaları gasp ediliyor. İkisinin de katilleri(!) büyük cezalar almıyor. Travmatik bir gerçeklikle adaletin terazisi ikisi için de aynı hizada duruyor.

Anlatıcının büyük bir buhranın içinde kaldığı, sevgilisinin yokluğunda başa çıkmak zorunda olduklarının ağırlığıyla çaresizliğe sürüklendiği ve hatta bu noktada hamam böceğinin metaforik bir yansıma dönüşüğü bu ilk bölümde yazar bizi cebimizde bir dolu soruyla bırakıyor ve Macide'ye kurduğu şu cümleyle Sabahattin Ali'nin karakterlerine veda ederek, gerçeğe giden yola girmek üzere olduğumuzu aktarıyor: "Yolculuğumuza eşlik ettin. Biz de sana. Ama başkası olmayacak artık. Burası sondu..."

İkinci Kitap HAKİKAT

Gökçer Tahincioğlu kitabın bu bölümünde gerçekleri anlatıcının dilinden ve dahi kendi gözünden belgelerle sunuyor. Sabahattin Ali'nin fişlenme notlarını kendi arşivinden sayfalara döken yazar, Sabahattin Ali'yle görüştikleri için isimleri işaretlenen kişilerden bahsediyor. Burada Necati Cumalı'dan Refik Halit'e, Bedri Rahmi Eyüboğlu'ndan Aziz Nesin'e, Necip Fazıl Kısakürek'ten Halük Arif Yetiş'e kadar birçok isme rastlamak mümkün. Öyle ki yazar, sonraki sayfalarda Sabahattin Ali cinayetini herkesten önce öğrenen kişilerden birinin Aziz Nesin olduğu bilgisine de yer veriyor.

Anlatıcının aktardığı bilgilerin gerçekliğiyle Gökçer Tahincioğlu'na dönüşmeye başladığı bu bölüm, kurgusallığın çözümlenmesiyle eş zamanlı olarak Sabahattin Ali cinayetinin gizli kalan yanlarını da su yüzüne çıkarıyor. Öyle ki bu iki cinayet arasındaki duygusal yakınlığı yazar bize şöyle aktarıyor: "Belki de rüyalarlardır ölüm, belki de ablam rüyalarında görüyordur bizi. Belki on yıllardır rüyalarda görüyor kızını Sabahattin Ali."

Yazarın, "Faili belli olsa da meçhul bırakılmış bir cinayetin gölgesinde yaşayacağından habersiz bir kız çocuğu..." diye tanımladığı Filiz Ali, kitabın ilk bölümünde konuşmayı reddettiği anlatıcının karşısına geçiyor. Düşümler de buradan sonra usul usul çözülmeye başlıyor. Gizli kalan belgeler anlatıcının eline ulaştırılıyor ve kitabın iki yüzüncü sayfasından sonra Sabahattin Ali cinayetinin tüm gerçekliği Tahincioğlu'nun özel çalışmasıyla bize aktarılıyor.

Altı yaşında Bulgarlar tarafından babası öldürülen Ali Ertekin'in, milli hislerle cinayeti işlediğini işaret eden, önceleri tutarlı ancak sonraları çelişkilerle devam eden ifadeleri; başka bir gerçekliğin olma ihtimalinin aktarıldığı Talat Turhan'ın aktif rol almayarak cinayeti meçhulde bırakışı; Cumhuriyet

tarihinde adı geçen asker Bölügiray'ın hatıralarındaki korkunç gerçekliği aktarışı bu bölümde bizi yakalıyor ve karanlığın içine usulca çekiyor.

Tahincioğlu, Sabahattin Ali cinayetinin karanlıkta kalan yanlarını bize gösterirken, o günün Türkiye'sini de anlamamız gerektiğini öğütüyor ve 1948 yılındaki Türkiye koşullarından bahsediyor. Yazarın Uğur Mumcu'dan, Hrant Dink'ten, Nâzım Hikmet'ten bahsettiği bu bölüm, Sabahattin Ali cinayetinin üzerindeki örtüyü usulca kaldırarak altında yatan mefhumları anlamamızı sağlıyor.

Son

Tahincioğlu'nun Son adını verdiği ve yeniden anlatıcıya döndüğü bu bölüme, boğazımızda kalan yumruyla gidiyoruz.

Anlatıcının sevgilisine yazdığı mektuplar ve ablasının günlüğüne karaladığı notlarla, içeride hamam böceğinin yaşadığı kapıda buluyoruz kendimizi.

Öyle ki kurmaca ya da gerçek, ne olursa olsun hep var olan sona ulaşıyoruz: Eve dönmek.

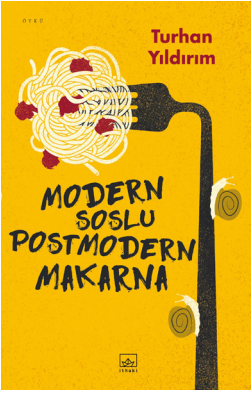
Peki... Sabahattin Ali'nin dönemediği o evde neler olmuş? Karısı ve kızı Ali'nin kütüphanesindeki kitapları nasıl satmak zorunda kalmış, günden güne kaybettikleri saygınlıkları ve azalan insanların yokluğuyla nasıl baş etmiş? Peki Aliye Ali'ye iş bulan kişi neden bunu yapmış?

Bir dolu soru, bir dolu cevap var Gökçer Tahincioğlu'nun *Sabahattin Ali'yi Ben Öldürdüm* kitabında. Yazarın, üst gerçeklik kurma çabasındaydım dediği yerdeyiz şimdi.

İşte tam da şu anda, Gökçer Tahincioğlu'nun cümlelerinde sıra: "Bu saatte gecenin en karanlık saatinin sessizliğini onlarca yıl önce öldürülmüş Sabahattin Ali'nin sözleri yırtıyor."

*Peşime düştü takipler,
Boynumu bekliyor ipler,
Zeybekler seni ayıplar,
Yürü yağız atım yürü...*

Modern Soslu Postmodern Makarna
Turhan Yıldıırım
İthaki Yayınları
Öykü / 104 sayfa

veveya
KİTAP /8

Hatice Günday
Şahman

“Bu öyküleri yazarken sanki kökleri binlerce yıla dayanan çağlar ötesi bir anlatıcıya bürünüyorum. Âdeta çağlayarak ve kalbim de kanayarak bunları kaleme alıyorum.”

Turhan Yıldıırım’la Söyleşi

“Kurmaca, tıpkı senfoni orkestrası gibi çalışan zihnimin bir bakıma rahatlama yeri. Yazmak benim için hem bir ödül, hem de bir ceza. Kaleme aldığınız metin bitene kadar yoğun bir akli efor yaşıyorsunuz. Birini sonlandırınca hemen bir başkası doğuyor. Beynim bu açık dosyalarla yaşıyor. Kısacası, yazmanın kendi açımdan tarifi, labirentin içinde yürümekten ibaret.”

Turhan Yıldıırım, 1983 yılında İstanbul'da doğdu. Eskişehir Anadolu Üniversitesi İşletme Bölümü'nü bitirdikten sonra İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde İşletme alanında yüksek lisans eğitimini tamamlamıştır. Öyküleri, Lacivert Öykü ve Şiir, Hece Öykü, Kirpi, Edebiyatist, Trendeki Yabancı, Parşömen Edebiyat, Litera Edebiyat, Oggito, İshak Edebiyat, Edebiyat Burada, Yazı - Yorum, Tersakan Sanat, Mahal Edebiyat ve Martı dergilerinde yayımlanmıştır. Ağustos 2021 yılında ilk öykü kitabı Kara Gergedan Edebiyatist Yayınları tarafından yayımlanmıştır. Edebiyat üzerine videolar çektiği bir Youtube kanalı da bulunmaktadır. Turhan Yıldıırım ile son kitabı Modern Soslu Postmodern Makarna (İthaki Yayınları, 2023) üzerine konuştu.

Hatice Günday Şahman: Kitabınızı geçmeden önce yazarlık yolculuğunuzu sormak isterim. Yazmaya nasıl başladınız ve sizi yazmaya yönelten nedir? Yazıyla kurduğunuz bağı nasıl tarif edersiniz?

Turhan Yıldıırım: İlk şiirimi yazdığımda on bir-on iki yaşlarımdaydım. O zamanki adıyla Zaire, bugünkü ismiyle Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nde ebola salgını nedeniyle çocuklar ölüyordu. O zamanlar haber bültenlerini oldukça dikkatli izleyen duyarlı bir çocuktum. Şiirimi bu çocuklar için kaleme almıştım. Yirmili yaşlarımla başlarındaysa uzun cümlelerden oluşan akrostiş şiirler yazmaya başladım. Bugünden baktığımdaysa daha o dönemlerden zihnimin biçimci olarak çalıştığını görüyorum. Yirmi yedi yaşındayken Mario Levi'yle atölye vasıtasıyla tanıştım. O sıralar düzyazı şiir kaleme alıyordum. Bu metinlerim önce anlatıya dönüştü, atölye sonrasında da öyküler yazmaya başladım. Yazdığım ilk öy-

küler dönemin pek de fena olmayan dergilerinde yayımlandı. Yazmak, daima yapmak istediğim bir eylem. Mümkün olsa sürekli yazarım. Tabii ki yaşamın da kendi getirdikleri ve gerçekleri var. Böyle bir hayat şimdilik benim için olası değil. Kurmaca, tıpkı senfoni orkestrası gibi çalışan zihnimin bir bakıma rahatlatma yeri. Yazmak benim için hem bir ödül, hem de bir ceza. Kaleme aldığımız metin bitene kadar yoğun bir akli efor yaşıyorsunuz. Birini sonlandırınca hemen bir başkası doğuyor. Beynim bu açık dosyalarla yaşıyor. Kısacası, yazmanın kendi açımdan tarifi, labirentin içinde yürümekten ibaret.

H. G. Ş.: Postmodern anlatının yapıtaşlarını oluşturan üst kurmaca, ironi, pastiş, parodi, bilinç akışı, iç monolog gibi unsurları oldukça mizahi bir dille yemek tarifi üzerinden kurguladığımız, kitaba da adını veren "Modern Soslu Postmodern

Makarna” öyküsü fikri nasıl doğdu? Ve elbette ki son derece ilginç ismin nasıl bulunduğunu, bu ismi seçerken ne düşündüğünüzü de öğrenebilir miyiz?

T. Y.: Youtube kanalımda “Türk Edebiyatında Geç Modern ve Postmodern” videosu çekmiştim. Tarih, 27 Aralık 2020. Yani, daha henüz ortada ilk öykü kitabım Kara Gergedan bile yok. O sıralarda dosyam, Kültür Bakanlığı’nda ilk eser desteği için bekliyordu. Bu video yayımlandıktan bir gün sonra, arkadaşımın video üzerine yazışırken, “Kendimi modern soslu postmodern makarna gibi hissediyorum,” diye bir cümle kurdum. Yazışmayı bitirir bitirmez sahne sahne öykünün kurgusu zihnime geldi. Sonrasındaysa öyküyü tek seferde, yerimden hiç kalkmadan yazdım. Tabii ki böyle bir ifadeyi arkadaşımın kurmamda video için uzun süredir çalıştığım, edebiyatımızda 1960-1980 döneminin etkisi vardı. Bu öykünün tam da tarif ettiği gibi *Modern Soslu Postmodern Makarna* yapısı çok sayıda postmodernist öyküden kurulmuş, üstünde de bilinç akışından oluşan modernizm soslu bir yemek. Kitabımın arka kapağında da yazdığı gibi, “Her okuyana, Afiyet zehir zakkum, ısırğan olsun.”

H. G. Ş.: Öykülerinizi büyük ölçüde postmodern tekniklerle kaleme alma sebebinizle ilgili neler paylaşmak istersiniz? Öykü türü bu teknikler için elverişli mi?

T. Y.: Postmodern edebiyatın teknikleri, çoksesli çalışan zihnimin kurduklarını yazıya dönüştürebilmek adına bana oldukça geniş bir imkân sunuyor. Geçmişin postmodernist yazarlarıyla beynimin çalışma mekanığın açısından bir yakınlık bulunduğunu düşünüyorum. Öykü türünün bu yöntemleri kullanmak için ne kadar elverişli olduğu, her iki

kitabımdan da rahatlıkla görülebilir.

H. G. Ş.: Kitabınızı “Ve kalemiyle dilin kurallarını yıkan tüm yazarlara” ithaf etmişsiniz. Dilin kurallarını yıkmak neden bu denli önemli ve size göre bu yazarlar kimler?

T. Y.: Dille uğraşmam çok küçük yaşlarda başladı. Kitabımda yer alan “Küçük Kırmızı Japon Balığı” öyküsündeki karaktere benzer şekilde fil hafızasına sahibim. Tabii ki bu durum küçük yaşlarda çok daha devasa boyuttaydı. Daha okuma yazmaya başlamadan önce oyuncağım ansiklopedilerdi. Kelimelerin yapılarıyla uğraşmak, sözcükleri tersten okumak, yolda giderken otomobillerin plakalarındaki harflerden çağrışımla kelimeler üretmek gibi uğraşlar, çocuklukta yaptığım işlerdi. Yaşım büyüdükçe de bu uğraşlar yabancı dillere ve dilimizde yer alan farklı ve eski sözcüklere olan ilgiye dönüştü. Kimi zaman duyduğum tek kelime, zihnimde sonsuz bir çağrışımlar zincirini harekete geçirebiliyor. Ör: Lagos Balığı, Lagos, Nijerya, Nijer, Niamey, Afrika, Afrikaans, Güney Afrika Cumhuriyeti, Nelson Mandela, Cape Town, Johannesburg, Pretoria, Apartheid, Soykırım, Ruanda, Kigali, 1994, Hutu, Tutsi, Huye Dağı, Luan-da, Angola, Portekizce, Portekiz, Lizbon, Jose Saramago, *Körlük, Görmek*, Gonçalo M. Tavares, Kırmızı Kedi Yayınları...

Dilin kurallarını yıkan yazarlara geldiğimizdeyse Dünya edebiyatından başta James Joyce, Raymond Queneau, Georges Perec olmak üzere, edebiyatımızdan da Sevim Burak, Oğuz Atay, Ece Ayhan, İlhan Berk, Ali Teoman gibi isimleri sayabilirim.

H. G. Ş.: “4.17” öyküsünde, “Şimdi ta çocukluğundan bu yana çok iyi bildiğin kurmaca evrenindesin. Burada gün başka, gece başka, vakit

bir yıllık atının terkesine binmiş koşturuyor umarsızca. ... Burada ne siyahın beyaza ne de beyazın siyaha karışıyor. Evreninde gri yok, bu iki renk birbirine dokunmadan hayatta kalmayı başarıyor,” cümleleriyle ifade edilen kurmaca evreni, yazar Turhan Yıldırım’ın evrenini hangi yönlerden imliyor?

T. Y.: Hatırladığım kadarıyla beş yaşlarımdan itibaren oyunlarımı tamamen kendi kendime kuran, diğer çocuklarla oynama isteği çok da duymayan bir çocuktum. Oğuz Atay’ın *Oyunlarla Yaşayanlar* adlı eserinde olduğu gibi bende de “Hayallerle ya da Kurgularla Yaşayan” durumu daha en başından vardı. Hâlâ geceleri yattığımda kendimi bir kurgu dünyasının içine yerleştirip öyle uykuya dalıyorum. Küçükken hayal kurmaktan dolayı pek çok eşyayı kaybeder, kimi zaman da okulda unutturdum. Ondandır ki sanırım “4.17” öyküsünde bahsettiğiniz cümlelerde yer alan kurmaca evreniyle kendi gerçekliğim birbirine oldukça yakın.

H. G. Ş. : Bir anlamda toplumsal yüzleşme, bir anlamda da unutmama/unutturulma edimine bir karşı duruş olarak okuyabileceğimiz, mükte-dirler ve ayırkotlarının mücadelesi izleğinde yazdığınızı düşündüğüm “Uçurtma Şenliği”, “Küle Susamışlar”, “Kardeşine Ağıt”, “İshak’ın Çılgılığı”, “Raşel” ve “Küçük Kırmızı Japon Balığı” öykülerinizden hareketle, isim vererek ya da sezdirme yoluyla Pir Sultan Abdal’dan Uçurtmayı Vurmasınlar kitabına/filmine, Beyaztoroslulardan Madımak katliamına, İlhan Erdost’un ve Onat Kutlar’ın öldürülmesinden, barış aktivisti Rachel Corrie’nin ezilerek öldürülmesine, maden ve deprem facialarına uzanan öykülerinize değinmek isterim. Kaleminizi bu öyküleri yazmaya yönlendiren duygu /

düşünce neydi? Tarihsel, toplumsal gerçekleri ya da farklı bir kurmaca unsurunu kurgu içerisine yerleştirirken nasıl bir süreç izliyorsunuz?

T. Y.: İlk şiirini Ebola salgınında ölen çocuklar için yazmış biri olarak toplumsal duyarlılığım her zaman yüksekti. Gözünü kırpmadan akşamları televizyondaki haber bültenlerini izleyen bir çocuktum. Daha sonraki yaşlarımda da açık oturumları hep takip eden biri oldum. Yaşanan bütün bu acıların görüntüleri, izleri bir şekilde zihnimde kaldı. Bundandır ki tarihsel gerçekliğe dayalı acıları yazma isteği içimde her daim mevcut. Bunları her duyduğumda, gördüğümde, izlediğimde doğaldır ki içim acıyor. Böyle metinleri kaleme almaktan geri duramıyorum. Bu öyküleri yazarken sanki kökleri binlerce yıla dayanan çağlar ötesi bir anlatıcıya bürünüyorum. Adeta çağlayarak ve kalbim de kanayarak bunları kaleme alıyorum. Örneğin, yazmamın üstünden ciddi bir zaman geçmesine rağmen hâlâ “Kardeşine Ağıt” öykü-

sü üzerine konuşmaya başladığımda kendimi çok kötü hissediyorum. Keza *Kara Gergedan* kitabımda yer alan ilk öykü “Adsız Ölü(m)”den de bahsettiğimde gözlerim doluyor. Ben bu metinleri yazmaktan geri durmayacağım. Üçüncü öykü dosyamda da böyle öyküler yine bulunuyor.

H. G. Ş.: Devamında şunu da sormak isterim. Ülkemizde ve dünyada yaşanan siyasal ve toplumsal sorunlar sanat ve edebiyata ne ölçüde yansımali? Kalemin vicdanı, yazarın çağına tanıklığı ve toplumsal sorumluluğu konusunda düşüncelerinizi öğrenebilir miyiz?

T. Y.: Bunlar, sanatçıların ya da edebi yönden bakarsak yazarlar ve şairlerin tercihlerine bağlı. Bir yazar isterse metinlerinde toplumsal sorunlara çok az değinebilir. Kimisi de çok daha fazla bu konulara eğilir. Bir başkasının kaleme alacaklarına tabii ki karışmam ama en azından kendi açımdan siyasal ve toplumsal sorunlara değinmem elzem. Yazmama

neden olan çeşitli meseleler var ve bunların etrafında gelişen hikâyeleri kaleme almaya devam edeceğim. Kitabımda yer alan yirmi yedi öykünün tamamının bir meselesi mevcut. Tabii ki bu noktada bana ilham veren çeşitli yazarlar da bulunuyor. Örneğin, “Küle Susamışlar” öyküsünde Adnan Gerger’e ithafım yer alıyor. Onun *Tavhane Çocukları* romanında kullandığı “Yüzü Yırtıklar” ifadesi, öykümü kaleme alırken bana da ilham oldu. Keza geçmişin yazarlarından Yaşar Kemal, Fakir Baykurt gibi isimlerin kullandığı anlatım tarzı, sorunları ele alış şekilleri de kurmaca evrenimi belirli oranda etkilediğini rahatlıkla söyleyebilirim. Bugün artık “Toplumcu Gerçekçiler” gibi metinler yazmasak da yine de onların açtığı bir yol var. Bu yoldan, günümüz anlatımını ve tekniklerini kullanarak yürümeye devam edeceğim.

H. G. Ş.: “Radyo Motivasyon”da Modern Zaman Sağaltıcısı, “Üzüm Fırtınası”nda, Şaraplara Fısıldayan Kadın, “18 Yıl 10 Ay 9 Gün”de, Yalnızca Rakamların Diliyle Konuşan Adam, karakterleri bana çok ilginç geldi. Söz konusu öykülerin başlangıç noktasının bu karakterler olduğu şeklindeki düşünceme katılırmısınız? Öykülerinizin başlangıcı, nüvesi karaktere mi yoksa durum ya da duyguya mı dayanıyor?

T. Y.: Özellikle ilk kitabım *Kara Gergedan*’da bu durum çok daha belirgindi. Öykülerimde gerçek isimlere yer vermiyorum. Bunun yerine ya hiç ad kullanmıyorum ya da yukarıdaki örneklerde olduğu gibi karakteri tanımlayan isimler veriyorum. Bu öyküler direkt ana karakteriyle bana gelen metinler. Belirttiğiniz öykülerimdeki karakterler ya gerçek hayatta da var olan kişiler ya da fiziksel olarak da gözlerimin önünde canlanan tipler. Örnek vermek gerekirse “18

Yıl 10 Ay 9 Gün” öykümdeki karakter, bedensel engeli olan çok sevdiğim bir yazar arkadaşımın kurmaca içindeki yansıması. 9 Ekim tarihinde, yazarlardan oluşan arkadaş grubuyla antoloji projesi için Kadıköy’de bir kafede otururken karşımda bulunan binanın ilk katı gözlerime takıldı. Dairede ışık yanyor, karşımda bir ev kütüphanesi var ama içeride hiç kimse yok. Ne gelen var ne de giden. Oraya dakikalarca kilitlendim ve bu öykü ortaya çıktı. Örneğin öykümdeki karakter, ayrıca sinestezik bir tip. Her şeyi sayılarla görüyor. Bir karakter yaratırken zihnim ona pek çok özelliği de yükleyebiliyor. Duruma ya da duyguya göre tasarladığım öykülerim de var tabii ki ama en azından bahsettiğiniz öyküler ana karakterin baskın olduğu metinler.

H. G. Ş.: Üstkurmaca tekniğiyle yazılmış olan “Alayına Öykü” adlı öykünüz üzerine konuşalım. Alayına Öykü’de sizin deyiminizle “Geçmiş Kitaplar Mezarlığı”nda, *Afrika Dansı*, *Buzul Çağının Virüsü*, *Ishak*, *Kıran Resimleri*, *Açlık Oyunları*, 1984 gibi eserlerin yanı sıra bir önceki kitabımız *Kara Gergedan* ile *Modern Soslu Postmodern Makarna*’da yer alan öykülere de gönderme yapıyorsunuz. Aynı zamanda bu öykünün içinde yer alan “Sekiz Harfin Sessiz Düşü” adlı bölümde lipogram tekniğini de kullanmışsınız. Bu öyküdeki temel meseleniz neydi? Dosya oluşum sürecinde kendiliğinden gelişen, aklınıza gelen bir fikir miydi yoksa bu tekniği kullanacağım bir öykü de olmalı şeklinde baştan tasarlamış mıydınız?

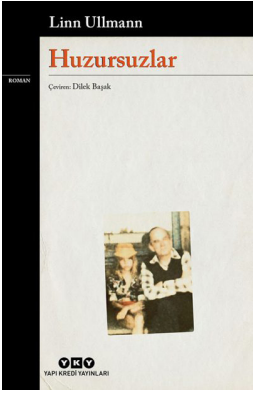
T. Y.: Dosyayı oluştururken bir noktadan sonra matematiksel kurgulama yapmaya başladım. Öyküler çeşitli zamanlarda geldi belki ama dosyanın yapısını sanki bir romanmış gibi kurguladım. İlk öykü kitabımda

da buradaki kadar gelişkin olmasa da benzer bir matematiksel kurgu vardı. Yazdığım öyküleri dosya için kaleme alan bir yazarım. Yani dosyanın matematiksel kurgusuna uygun şekilde öyküler yazıyorum. Her bir öyküm üstünde çalıştığım dosya içindir. Üçüncü öykü dosyamı da bu şekilde oluşturdum. Öyküleri yazarken onların üç ayrı kanaldan geldiklerini gördüm. Dediğim gibi bu durum esasen *Kara Gergedan* zamanında da vardı ama çok daha küçük boyuttaydı. Dosyayı yayınevine gönderirken de bir Excel tablosu yapmıştım. Öykülerim kendi içinde, “Kent Öyküleri”, “Duygusal Öyküler” ve “Tarihi Öyküler” olmak üzere üç grup halindediler. Bunun yanında bir de daha sonra “Oda Müziği” adını verdiğim küçürek öykülerim de mevcuttu. Bu üç gruba dâhil öyküler kitabın ilk bölümünde 1, 2, 3 şeklinde sıralandılar. Örneğin kitaba da ismini veren birinci sıradaki öykü “Modern Soslu Postmodern Makarna” bir kent öyküsüyken, “4.17” duygusal bir öykü, “Uçurtma Şenliği” de tarihsel bir öyküydü. Devamındaki sıralama da aynı şekilde oluştu. “Alayına Öykü”yse kitabın ilk bölümündeki öyküleri bir bakıma toparlayan, oradaki meselelerin tekrar üstünden geçen, bu öykülerle metinlerarasılık ilişkide bulunan bir öykü oldu. Yani dosyanın herhangi bir gruba girmeyen (+1) öyküsüydü. Üstkurmaca rahatlıkla kullandığım bir teknik ama sekiz sesli harfin lipogramıyla öykü kurma çılgınlığını yapmamın sebebi çok daha farklı bir olaya dayanıyor. Bu öyküyü yazmadan aylar önce, bir yayınevine antoloji projesi sundum. Projede sekiz yazar olacaktı, her bir yazar bir sesli harfin lipogramıyla öykü yazacaktı. Proje daha başından reddedildi. Ben de madem öyle, dilimizdeki tüm sesli harflerin lipogramını bir öykünün içinde kullanırım,

diye düşündüm. Tabii ki böyle bir işe kalkışmak tam bir delilik. Zihnimin sınırlarının alabildiğine zorlanmasıydı. Dosya için son yazdığım öyküydü “Alayına Öykü” ve kaleme alması hiç kolay olmadı. Bu öyküde o kadar çok tekniği bir arada kullandım ki değerli akademisyen ve Metinlerarasılık ve Kurmacada Gerçeklik Üzerine kitabının da yazarı Şerefnur Atik, Lacivert Öykü ve Şiir Dergisi’nin 113. sayısında, sırf bu öyküm üzerine inceleme yazdı.

H. G. Ş.: Yeniliklere açık ve üretken bir edebiyat emekçisi olduğunuzu biliyoruz. Oldukça kalabalık olduğunuzu tahmin ettiğim masanızda şimdi neler var?

T. Y.: *Veveya*, *Mahal Edebiyat* ve *Martı* e-dergilerinde sabit yazarlığım bulunuyor. Buralar için inceleme ve edebiyat yazıları kaleme almaya devam ediyorum. Üzerinde çalıştığım “Direkler Arasında Metinler” adlı üçüncü öykü dosyam, “Olmuştuyorcak” adlı dördüncü öykü dosyam, “Delirmiş Zakkumlar Ülkesi” adlı roman dosyam ve “Direnim Mavi” adlı bir de şiir dosyam mevcut. Kısacası aynı anda dört dosya üzerine çalışıyorum. Edebiyat üzerine üç yüzün üzerinde video çektiğim bir Youtube kanalım da mevcut. Şu sıralar Orhan Pamuk külliyyatı üzerine okumalar yapıyorum, ayrıca James Joyce biyografisinin yazarı olan Richard Ellmann’ın kızı Lucy Ellmann’ın bin sayfa boyunca bilinç akışı tekniğiyle yazdığı, *Ördekler*, *Newburyport* adlı romanını okuyorum.

Huzursuzlar
Linn Ullmann
YKY
Çeviren: Dilek Başak
Roman / 312 sayfa

veveya
KİTAP/13

Kahraman
Çayırılı

Çocukluk ve Olgunluk Arasındaki Salıncakta

Linn Ullmann imzalı "Huzursuzlar" bir açıdan farklı bir büyüme anlatısı. Zor, ağır, değişen bir salıncak.

Linn Ullmann, dünya çapında Norveçli sinema oyuncusu, yönetmen ve yazar Liv Ullmann ve dünya çapında İsveçli oyun yazarı ve film yönetmeni Ingmar Bergman'ın kızı. Roman üçlemesinin ilk kitabı olan *Huzursuzlar*, küçükken her yaz Baltık Denizi'ndeki Färö Adası'na giden Norveçli bir kızın yaşadıklarına odaklanıyor. Geç kalmak, dakiklik takıntısı romanda önemli bir rol oynuyor. Haritaları çok seviyor. 12 ya-

şında Norveç'ten Amerika'ya taşınıyor...

Otobiyografik bir roman, *Huzursuzlar*. Bu türde yazmanın dezavantajlarından ziyade muhtelif avantajlarını içeriyor bana göre. Gerçek olanı perdesiz, direkt anlattığı için romanın, cümlelerin, betimlemelerin etkisi katbekat güçleniyor.

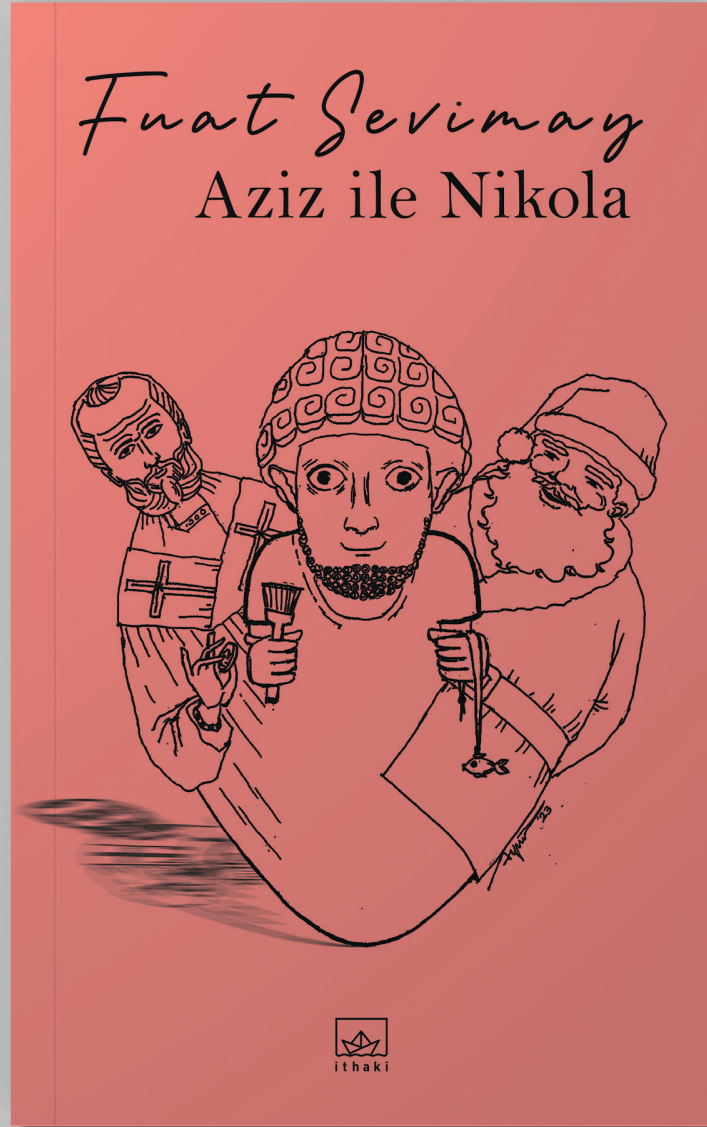
Linn Ullmann, Norveç'in önde gelen gazetelerinden *Dagbladet*'te ve *Aftenposten*'de köşe yazarı ve eleştirmen olarak

çalışmış [gazetecilikteki başarıları sebebiyle Altın Kalem Ödülü var]. Bana göre edebiyat için kurgu ürünler yazmanın ve gazetede köşe yazmanın çeşitli farkları olduğu gibi birbirini karşılıklı besleyebilen farklı, eklektik yönleri de olabiliyor. Kalemdeki atiklik ve duruluğun bir aradalığı belki de bu noktadan, Ullmann'ın köşe yazarlığı geçmişinden kaynaklanıyor.

Üç yıldır *How to Proceed* adlı, aralarında Rachel Cusk, Deborah Levy ve Emmanuel Carrère'in de bulunduğu pek çok ünlü konuk yazarla dünya meselelerini ve edebiyatla ilgili konuları tartıştığı bir podcast de yayınlıyormuş.

Huzursuzlar kendi ülkesinde 2015 yılında yayımlanmış. Bir önceki romanı *Kıymetli Çocuk* (2011) Norveç'teki "Yılın En İyileri" listesi ile "New York Times Book Review" ve "Kirkus Reviews" in de listelerinde yer almış ve beynelmül bir başarı kazanmış. Okura kesinlikle katkılar sunan bir okuma serüveni vadeden bir roman. Bir açıdan farklı bir büyüme anlatısı. Çocukluk ve olgunluk arasındaki salıncakta okuru hiç bırakmayan bir eser. Her büyüme anlatısı gibi kolay olmayan, ağır bir salıncak. Oyundan önce ve sonra çocuğun asla aynı kalamadığı, değişiminin, dönüşümünün farklı noktalarına ulaşan bir roman. Salıncak bu gibi romanlarda olduğu üzere, hiç başladığı noktada durmayacak.

Fuat Sevimay'dan büyüsunü yitirmiş günlerden antikçağlara uzanan anakronik bir hikâye. *Aziz ile Nikola*, bir yanda Aziz Nikola ama türlü hâlleriyile, diğer yanda genç arkeolog Aziz'in zaman içinde çıktığı yolculukla, arkeolojik kazı yapar gibi, "Biz Kimiz?" sorusunun peşine düşürüyor okurları.

ithaki

/ithakiyayinlari

/ithakiyayinlari

/ithakiyayinlari

